

Motion till riksdagen 2020/21:4070

av Jonny Cato m.fl. (C)

med anledning av prop. 2020/21:191 Ändrade regler i utlänningslagen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alternativt skyddsbehövande och flyktingar ska ha samma tillståndslängd, dvs. tre år, vid en första prövning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte införa språk- och samhällskunskapskrav för permanent uppehållstillstånd och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en möjlighet att vägra uppehållstillstånd på grund av anknytning om någon av makarna är under 21 år, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning som ser över rättssäkerheten i asylprocessen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning som ser över hur återvändandeprocessen kan bli mer sammanhållen och effektiv och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det behövs en långsiktigt hållbar migrationspolitik som är bra för både Sverige och de som söker skydd här. Det innebär att den som får asyl i Sverige ska ha goda förutsättningar att integreras. En viktig förutsättning för en fungerande integration är möjligheten till familjeåterförening. Samtidigt bör vår lagstiftning vara i linje med andra EU-länders. En likvärdig lagstiftning är en förutsättning för att medlemsländerna ska ta ett större delat ansvar. Centerpartiet anser att propositionen i stora delar har lyckats balansera detta. Vi är också positiva till en bredare humanitära grund som prioriterar barn och ger möjlighet till uppehållstillstånd för den som har en stark anknytning till Sverige. Vi är dock kritiska mot vissa delar.

Flyktingar och alternativt skyddsbehövande ska ha samma tillståndslängd

Tillfälliga uppehållstillstånd är huvudregeln i EU. Vi delar därför bedömningen att uppehållstillstånden ska vara tillfälliga som huvudregel, med undantag för kvotflyktingar som ska få permanent uppehållstillstånd direkt. Vi anser dock att flyktingar och alternativt skyddsbehövande ska ha samma tillståndslängd i stället för att alternativt skyddsbehövande ska få ett första tillstånd på 13 månader. Skyddsbehovet för alternativt skyddsbehövande är oftast, precis som för flyktingar, långvarigt. En lagstiftning som likställer skyddsgrunderna är också i linje med regelverket i flera andra EU-länder. Det finns därför ingen anledning att göra skillnad på flyktingar och alternativt skyddsbehövande. Centerpartiet anser därför inte att alternativt skyddsbehövande ska få kortare tillstånd än flyktingar.

Krav för permanent uppehållstillstånd

Det ska finnas en balans mellan att främja integrationen och att ställa krav. Därför anser vi att den som ansöker om permanent uppehållstillstånd ska omfattas av ett vandels- och försörjningskrav. Det skapar incitament för att snabbare bli egenförsörjande och gynnar på så sätt integrationen. Men vi anser inte att det också bör införas samhälls- och språkkunskapskrav för permanent uppehållstillstånd. Vi menar att dessa krav i stället ska ställas för medborgarskap. Krav på samhälls- och språkkunskap skulle riskera att slå mot systemet med arbetskraftsinvandring. I propositionen föreslår man inte några språk- och samhällskunskapskrav, däremot framhåller regeringen att man avser att återkomma till riksdagen med ett sådant förslag. Centerpartiet anser inte att det bör införas krav på samhälls- och språkkunskap för att erhålla permanent uppehållstillstånd.

Möjlighet att vägra uppehållstillstånd vid anknytning på grund av ålder

Enligt artikel 4.5 i familjeåterföreningsdirektivet får medlemsstaterna kräva att anknytningspersonen och dennes make ska ha uppnått en viss lägsta ålder, högst 21 år, innan maken kan återförenas med anknytningspersonen. Syftet är att garantera en bättre integration och förhindra tvångs- och barnäktenskap. Under den tillfälliga lagen har det därför funnits möjligheten att vägra uppehållstillstånd om någon av makarna är under 21 år. Flera medlemsländer har en åldersgräns som är satt högre än 18 år. Centerpartiet anser, till skillnad från regeringens förslag om 18 år, att gränsen för möjlighet att neka uppehållstillstånd ska vara 21 år, i syfte att förhindra barn- och tvångsäktenskap.

En rättssäker och sammanhållen asylprocess

Centerpartiet anser att det behöver vidtas fler åtgärder för att Sveriges migrationspolitik ska hålla över tid. För att kunna vidta åtgärder för att öka återvändandet måste de asylbeslut som fattas vara korrekta och lagstiftningen vara förutsägbar. Det är därför centralt att rättssäkerheten under asylprocessen är hög och att lagstiftningen håller över tid så att den som ansöker om uppehållstillstånd i Sverige vet vad som gäller. Vi anser därför att det behöver tillsättas en utredning som ser över om och hur rättssäkerheten under asylprocessen kan förstärkas.

En migrationspolitik som kombinerar medmänsklighet med ordning och reda förutsätter att den som fått avslag på sin asylansökan återvänder till sitt hemland. I dag är det inte tillräckligt många personer som återvänder efter avslagsbeslut. Ytterligare åtgärder behöver därför vidtas för att ett sammanhållet, humant och effektivt återvändande ska komma på plats. Vi vill därför att det tillsätts en utredning som får i uppdrag att lägga fram förslag på hur en sammanhållen och effektiv återvändande-process ska se ut. En viktig del är att man tidigt i processen förbereder den som kommer få ett avslag på att återvända. Utredningen bör också se över möjligheten att inrätta avresecentrum där den som fått avslag kan bo i enlighet med mottagandeutredningens förslag. I samband med detta behöver de ändringar som gjordes i LMA 2016 ses över som innebär att den som har fått en laga kraft vunnet utvisningsbeslut generellt inte längre har rätt till boende och bistånd. Vi är också öppna för att en utredare överväger om förlängd preskriptionstid skulle kunna öka återvändandet. Det är dock viktigt att det samtidigt föreslås en lösning för de personer som får ett utvisningsbeslut men som på grund av orsaker de inte själv kan påverka inte kan återvända till hemlandet, för att undvika att personer hamnar i limbo.

Kvalificering in i socialförsäkringssystemen

Vi anser att man bör se över hur en ordning där man kvalificerar sig in i socialförsäkringssystemen skulle kunna se ut. Det skulle öka drivkrafterna att komma i arbete, sänker kostnaderna för Sveriges mottagande och tydliggör att asylrätten i första hand handlar om att erbjuda skydd, inte förmåner. Centerpartiet vill därför tillsätta en utredning som ska se över kvalificering in i välfärden.

Jonny Cato (C)

Catarina Deremar (C)

Martina Johansson (C)